

REPERE METODOLOGICE

pentru aplicarea noului curriculum liceal

EDUCAȚIE MUZICALĂ

Clasa a IX-a • Trunchi comun • 2026–2027

De la «a ști despre muzică» la a asculta, interpreta, contextualiza, argumenta și crea

IDEEA CENTRALĂ

Noul curriculum păstrează contactul nemijlocit cu muzica, dar îl organizează mai clar în jurul interpretării funcționale, audiției active, contextualizării culturale, reflecției critice și creației. Limbajul muzical este folosit pentru expresie și înțelegere, nu reluat ca scop autonom.

ASCULT	INTERPRETEZ	CONTEXTUALIZEZ	ARGUMENTEZ	CREEZ
ce aud?	ce intenție exprim?	ce spune epoca?	ce pot susține?	cum răspund personal?

Documentul este orientativ și sprijină autonomia profesorului. Pentru formulările exacte ale competențelor, activităților și conținuturilor, referința obligatorie rămâne programa școlară.

CUM SE CITEȘTE RAPID

Pentru o primă lectură, urmărește casetele «Rămâne valabil», «Se schimbă accentul», «Ancoră din gimnaziu», «De la programă la clasă» și «Pentru reflecție». Pentru proiectare, folosește în paralel anexa Excel.

ANCORE	SCHIMBĂRI	DECIZII	APLICARE	REFLECȚIE
standarde VIII	0,5–1h; 3 CG; 6 CS	ce selectez și de ce	audiție, interpretare, proiect	dovezi, feedback, revizuire

Structura materialului

01 Cum citim noua programă?	02 Ce se schimbă, de fapt?
03 Ce rămâne și poate fi valorificat?	04 Cu ce vin elevii din gimnaziu?
05 Standardele clasei a VIII-a: reper pentru tranziție	06 Ce înseamnă 0,5 ore / 1 oră pe săptămână?
07 Cum construiesc parcursul anual?	08 Audiția activă: de la fundal la înțelegere
09 Interpretarea funcțională: expresie, nu virtuozitate	10 Contextul cultural-istoric fără lecție expozitivă de istoria muzicii
11 Dincolo de «explic – audiați – notați»	12 Creație, improvizație și colaborare
13 Interdisciplinaritate reală și teme transversale	14 Digital, IA și drepturi de autor
15 Cum folosesc evaluarea ca să produc învățare?	16 De la programă la clasă: trei microsecvențe
17 În loc de concluzii	18 Documente de referință și anexă

01

CUM CITIM NOUA PROGRAMĂ?

Programa are funcție formativ-culturală și cere experiențe de învățare semnificative, nu acumulare extensivă de informații.

Noua programă plasează Educația muzicală în trunchiul comun la toate filierele și profilurile, cu două regimuri de timp: 0,5 ore/săptămână pentru filierele teoretică și tehnologică și 1 oră/săptămână pentru filiera vocațională, profil artistic, specializările coregrafie și arta actorului. Tocmai acest buget redus face esențială selecția și integrarea.

DIN PROGRAMĂ

Bugetul redus de 0,5–1 oră/săptămână impune o abordare selectivă, integrată și flexibilă, centrată pe competențe și experiențe de învățare semnificative, nu pe acumularea extensivă de informații.

COMPONENTĂ	ÎNTREBAREA PROFESORULUI	CE DEVINE VIZIBIL
CG	Ce raportare la muzică dezvolt pe termen lung?	exprimare, explorare culturală, apreciere critică
CS	Ce poate face elevul anul acesta?	interpretează, creează, analizează, conectează, argumentează
EAI	Prin ce experiență poate exersa competența?	atelier, audiție, proiect, jurnal, improvizație
Conținut	Ce repere muzicale sunt necesare?	limbaj funcțional, epoci, contexte, audiție, creație
25%	Unde consolidez, extind sau adaptez?	parcurs contextualizat
Profilul absolventului	La ce competențe-cheie contribui explicit?	culturală și de exprimare artistică; gândire critică și creativă; digitală; socială și civică

SE SCHIMBĂ ACCENTUL

De la «predau Barocul» la «ce poate elevul auzi, interpreta și argumenta despre Baroc și ce legătură poate face cu valorile și artele epocii?»

02

CE SE SCHIMBĂ, DE FAPT?

Noua programă nu pornește de la zero; mută centrul de greutate și reduce încărcarea tehnică.

Programa din 2004 promova deja contactul direct cu muzica, audiția, cântarea, instrumentele accesibile, interdisciplinaritate a și evaluarea prin proiect/portofoliu. Așadar, noua programă nu inventează «învățarea activă» la Educație muzicală. Schimbarea este mai ales în arhitectură, selecție și funcție.

2004	2025	CE ÎNSEAMNĂ
2 CG și 14 CS	3 CG și 6 CS	structură mai compactă și mai integratoare
1 oră/săptămână pentru toate profilurile vizate	0,5h teoretic/tehnologic; 1h coregrafie/arta actorului	selectivitate mult mai mare
scris-citit muzical și descifrare cu rol mai vizibil	elementele de limbaj sunt utilizate funcțional	nu se reia la liceu o competență distinctă de tip scris-citit
istorie muzicală până la Clasicism	Antichitate–Romantism, în relație cu valori și alte arte	contextul devine resursă de înțelegere
audiție importantă, dar legată de repertoriu istoric	audiție comparativă și analiză critică explicită	elevul trebuie să argumenteze ceea ce aude
instrumente simple	instrumente și/sau resurse digitale, creație și improvizație	creativitatea devine vizibilă în CS
liste repertoriale consistente	liste orientative și libertate de selecție	profesorul adaptează repertoriul la clasă și context

RĂMÂNE VALABIL

Contactul nemijlocit cu muzica, audiția repetată, interpretarea vocală/instrumentală accesibilă, expresivitatea și proiectele artistice rămân repere solide ale practicii profesionale.

DE APROFUNDAT ÎN REPERELE 2021

Secțiunea despre continuitate și discontinuitate (începând cu p. 18) rămâne utilă ca model de analiză. Tabelul comparativ trebuie însă refăcut în raport cu programa 2025, nu preluat ca atare.

03

CE RĂMÂNEȘI POATE FI VALORIFICAT?

Resursele vechi nu devin inutile; trebuie recitate prin întrebarea «ce competență formează acum?»

PĂSTREZ	REINTERPRETEZ	EVIT
cântarea vocală	ca expresie a unei intenții și experiență de grup	performanța vocală ca scop exclusiv
instrumentele accesibile	pentru acompaniament, improvizație, colaborare	tehnică instrumentală avansată
audițiile clasice	ca resurse pentru comparație, context și argument	ascultare pasivă urmată de informații
noțiunile de limbaj	ca instrumente pentru expresivitate	reluarea exhaustivă a teoriei
istoria muzicii	ca fundal pentru a înțelege valori, funcții și stil	succesiune de biografii și date
proiectul	cu întrebare, etape, surse, criterii și revizuire	posterul fără proces
preferințele elevilor	ca punct de intrare și comparație	transformarea preferinței în singur criteriu valoric

PENTRU REFLECȚIE

Dacă folosesc o resursă veche, ce modific pentru ca elevul să fie cel care ascultă activ, compară, alege, justifică sau creează?

04

CU CE VIN ELEVII DIN GIMNAZIU?

Continuitatea este puternică, dar nivelul efectiv al achizițiilor poate fi foarte diferit.

Programa de gimnaziu construiește deja interpretare vocal-instrumentală, acompaniament, momente sincretice, operare cu limbaj muzical, apreciere și legături cu societatea și alte arte. Clasa a VIII-a include tonalități și moduri, elemente de construcție, Concert/Simfonie/Operă și genuri de divertisment. Acestea sunt ancore, nu presupuneri despre fiecare elev.

ANCORĂ VIII	CE POATE FI REACTIVAT	CE CONSTRUIM ÎNIX
interpretare expresivă	dinamică, agogică, tempo, frazare	intenție artistică și adaptare la stil
instrumental/acompaniament	ritm, timbru, sincronizare	creativitate și colaborare, inclusiv digital
momente sincretice	muzică + text + mișcare + decor	conexiuni explicite cu alte arte
construcție muzicală	rondo, genuri, procedee	identificarea trăsăturilor stilistice prin audiție
Aprecieri	criterii muzicale și expresive	opinie argumentată cu exemple sonore
muzică și societate	identitate, funcții sociale, genuri actuale	context cultural-istoric și reflecție critică

ANCORĂ DIN GIMNAZIU

Nu reluăm scris-cititul muzical ca obiectiv autonom. Noua programă spune explicit că achizițiile de limbaj sunt utilizate funcțional în interpretare, audiție și reflecție critică.

05

STANDARDELE CLASEI A VIII-A: REPER PENTRU TRANZIȚIE

Nivelurile de performanță permit diferențierea sprijinului fără a eticheta elevii.

DOMENIU	DE BAZĂ	CONSOLIDAT/AVANSAT	DECIZIE LA IX
interpretare	respectă parțial expresivitatea, cu sprijin	adaptează coerent/autonom la gen și stil	diferențiez repertoriul și sprijinul, nu valoarea elevului
instrumental	precizie parțială, sprijin constant	control dinamic/timbral cu autonomie	ofer opțiuni: vocal, instrumental, percuție corporală, digital
sincretism	combină elemente cu ghidaj	integrează expresiv și autonom	folosesc proiecte interdisciplinare cu grade diferite de complexitate
limbaj/construcție	identifică elemente cu sprijin	analizează și utilizează autonom	reactivez punctual, numai când sarcina o cere
apreciere	opinii simple	argumentare cu criterii și context	cer dovezi sonore, nu impresii generale
identitate și genuri	observă relații evidente	compară și argumentează	valorific preferințele ca punct de pornire

O diagnoză muzicală scurtă poate combina:

- un fragment interpretat individual sau în grup, cu cerință expresivă simplă;
- o audiție de 60–90 de secunde, cu identificarea a două elemente și a efectului lor;
- o comparație între două versiuni/fragmente;
- o întrebare de context cultural;
- o autoevaluare: «la ce am nevoie de sprijin?».

IMPORTANT

Diagnoza nu trebuie să devină examen de aptitudini. Educația muzicală de trunchi comun nu este selecție pentru profil artistic.

DE APROFUNDAT ÎN REPERELE 2021

Evaluarea inițială este tratată la pp. 22–30. Logica diagnozei rămâne utilă; instrumentele se adaptează noilor competențe și standardelor 2026.

06

CE ÎNSEAMNĂ 0,5 ORE / 1 ORĂ PE SĂPTĂMÂNĂ?

Același curriculum, dar cu două densități de experiență și aprofundare.

La 34 de săptămâni curriculare, 0,5 ore/săptămână înseamnă un echivalent anual de aproximativ 17 ore, iar 1 oră/săptămână aproximativ 34 de ore. Modul concret de așezare în orar este o decizie organizatorică; planificarea trebuie să opereze cu bug etul anual real.

0,5 ORE	1 ORĂ	NU SE SCHIMBĂ
mai puține exemple, produse și reluări; integrarea mai multor CS în aceeași experiență	mai multe audiții comparative, interpretări, produse și feedback	cele 3 CG, cele 6 CS și cele 3 domenii de conținut
≈4 ore flexibile dintr-un reper de 17	≈8–9 ore flexibile dintr-un reper de 34	nevoia de contextualizare și adaptare
prioritate pentru experiențe cu randament formativ mare	posibilitate mai mare de proiect și creație	dreptul elevului la experiență muzicală autentică

25%

Programa recomandă utilizarea timpului la dispoziția profesorului pentru consolidare, extindere sau adaptare contextualizată: interpretare, audiție ghidată, activități interdisciplinare, resurse digitale și proiecte artistice simple.

LIMITĂ

Cele 25% nu trebuie consumate automat pe «recuperarea teoriei». La 0,5 ore, fiecare oră flexibilă trebuie legată de o nevoie reală sau de o experiență cu valoare formativă ridicată.

07

CUM CONSTRUIESC PARCURSUL ANUAL?

Într-un timp redus, unitatea de învățare trebuie să combine inteligent interpretarea, audiția, contextul și reflecția.

PAS	ÎNTREBARE	EXEMPLU
1. Intenție	Ce schimbare vreau să observ?	argumentează o diferență expresivă
2. Repertoriu	Ce fragment o face audibilă?	două versiuni ale aceleiași lucrări
3. Activitate	Ce face elevul?	ascultă, notează, compară, reaudiere
4. Limbaj	Ce termeni sunt necesari?	tempo, dinamică, timbru, frazare
5. Context	Ce informație ajută cu adevărat?	epocă, funcție, spațiu de interpretare
6. Dovadă	Cum văd învățarea?	2 argumente + 1 exemplu sonor
7. Feedback	Ce poate revizui?	precizia criteriului sau a exemplelor

DE LA PROGRAMĂ LA CLASĂ

Anexa Excel oferă două variante de planificare: una pentru 0,5 ore și una pentru 1 oră. Ambele sunt agregate pe unități de învățare și pot fi adaptate la calendarul real.

08

AUDIȚIA ACTIVĂ: DE LA FUNDAL LA ÎNȚELEGERE

Audiția este nucleu de învățare când elevul știe ce urmărește, revine asupra fragmentului și își revizuieste percepția.

MOMENT	ÎNTREBARE	DOVADĂ
prima audiție	Ce îți atrage atenția?	3 observații / impresii
a doua audiție	Ce elemente pot identifica mai exact?	marcaje pe tempo, dinamică, timbru, frazare
context	Ce informație schimbă ceea ce aud?	conexiune muzică-epocă
comparare	Ce se schimbă într-o altă versiune?	tabel pe criterii comune
reaudiție	Ce aud acum și nu auzeam înainte?	jurnal revizuit
reflecție	Ce susțin și pe ce bază?	2 argumente + 1 exemplu sonor

PRINCIPIU

Preferința personală este legitimă, dar aprecierea critică cere criterii. «Îmi place» poate deschide conversația; nu o poate încheia.

RĂMÂNE VALABIL

Programa din 2004 sublinia deja importanța reaudiției și faptul că audiția nu este simplu auxiliar al lecției teoretice. Această idee rămâne foarte actuală.

09

INTERPRETAREA FUNCȚIONALĂ: EXPRESIE, NU VIRTUOZITATE

În trunchiul comun, miza este folosirea conștientă a mijloacelor muzicale pentru a exprima o intenție.

CS 1.1 nu cere performanță artistică avansată. Cere interpretare «la nivel funcțional» și folosirea conștientă a dinamicii, tempo-ului, agogicii și frazării. Elevii pot avea niveluri foarte diferite de voce, instrument și încredere scenică.

SARCINĂ	DIFERENȚIERE	CE VERIFIC
același fragment, două intenții	unii vocal, alții percuție corporală / instrument / suport digital	schimbarea este intenționată și coerentă
acompaniament simplu	ostinato, acorduri, ritm, sunet digital	susține, nu acoperă interpretarea
interpretare în grup	roluri diferite ca dificultate	sincronizare, ascultare, contribuție
reinterpretare	schimbare de tempo/timbru/dinamică	elevul explică efectul alegerii

EVALUARE ECHITABILĂ

Nu evaluăm «calitatea vocii» ca dat natural. Evaluăm participarea, controlul în raport cu nivelul propriu, folosirea mijloacelor expresive, progresul, colaborarea și capacitatea de autoevaluare. Dacă un elev întâmpină dificultăți de emisie vocală, îi poți oferi roluri muzicale, ritmice, organizatorice sau reflexive. Diferențierea schimbă calea de participare, nu finalitatea formativă și nici dreptul elevului la o experiență muzicală autentică.

10

CONTEXTUL CULTURAL-ISTORIC FĂRĂ LECȚIE EXPOZITIVĂ DE ISTORIA MUZICII

Epoca trebuie auzită și înțeleasă prin muzică, nu memorată ca o listă de compozitori și date.

Programa propune Antichitatea, Evul Mediu, Renașterea, Barocul, Clasicismul și Romantismul. Dar precizează că nu se urmărește parcurgerea exhaustivă a tuturor temelor, ci selectarea și aprofundarea unor unități relevante în funcție de profil, pregătire, resurse și timp.

NU	DA	ÎNTREBARE
biografie lungă înainte de audiție	context minim care ajută să aud ceva	Ce valoare, funcție sau spațiu social se reflectă în muzică?
listă de trăsături stilistice	exemple sonore comparate	Ce element auzim și de ce îl asociem epocii?
«Barocul = anul...»	muzica în relație cu religie, putere, spectacol, spațiu	Cum susține muzica autoritatea sau ritualul?
«Romantismul = compozitori...»	emoție, individualitate, național, literatură și pictură	Cum exprimă epoca ideea de subiectivitate?

INTERDISCIPLINARITATE

Contextul istoric nu înlocuiește audiția. Istoria explică împrejurări și idei; muzica trebuie să rămână sursa principală a observației disciplinare.

11

DINCOLO DE «EXPLIC – AUDIAȚI – NOTAȚI»

Activitatea elevului trebuie să fie vizibilă și verificabilă.

PRINCIPIU

O metodă este «activă» nu pentru că folosim grupuri sau aplicații, ci pentru că elevul ascultă, selectează, compară, interpretează, argumentează sau creează.

STRATEGIE	CÂND	CUM	CE VERIFIC
interpretare cu variante	expresivitate	același fragment în două versiuni	intenția poate fi explicată
audiție comparată	stiluri/versiuni	criterii comune, reaudiție	exemple sonore precise
jurnal de audiție	reflecție și progres	3 idei–2 întrebări–1 conexiune / alte formate	se vede evoluția observației
dezbateri estetică	preferințe și valori	afirmație + criterii + exemple	argument, nu gust absolutizat
proiect artistic	integrare	schită–producție–feedback–revizuire	proces și contribuție
clasa inversată	context/tutorial scurt	material înainte, atelier la clasă	ora nu repetă pre-materialul

AUTOOBSERVARE

Cine formulează criteriul de comparație? Cine alege exemplul sonor? Cine decide cum se schimbă interpretarea? Cine își revizuieste produsul după feedback?

12

CREAȚIE, IMPROVIZAȚIE ȘI COLABORARE

Creativitatea nu cere compoziție sofisticată; cere intenție, alegere și asumarea unei decizii artistice.

FORMĂ	CONSTRÂNGERE UTILĂ	DOVADĂ
improvizație	puls + durată + 2 timbruri / 3 sunete	mini-secvență + explicația alegerii
acompaniament	ostinato ritmic / armonic simplu	interpretare integrată
colaj sonor	3 surse / 60 secunde / o idee	produs + surse + intenție
podcast	2 minute / o audiție / un argument	audio + scenariu scurt
videoclip	o lucrare / o corespondență vizual-sonor	produs + justificarea montajului
moment sincretic	text + muzică + mișcare	prezentare + reflecție

PENTRU ELEVII RETICENȚI

Creația poate fi analogică sau digitală și poate porni de la alegeri mici. Nu obligăm expunerea solo ca unic mod de a demonstra creativitatea.

13

INTERDISCIPLINARITATE REALĂ ȘI TEME TRANSVERSE

Muzica poate conecta arte, istorie, știință, media și identitate fără să-și piardă specificul.

PROBLEMĂ	MUZICA ADUCE	PARTENER	DOVADĂ
Romantismul și emoția	tempo, timbru, dinamică, formă	română / arte vizuale	comentariu comparativ
dansul istoric	ritm, caracter, frazare	dans / educație fizică	moment sincretic
sunetul instrumentelor	timbru, rezonanță, intensitate	fizică	mini-investigație
muzica și puterea	funcții, genuri, spațiu sonor	istorie / religie	audiție contextualizată
muzica în media	emoție, identitate, montaj	TIC / română	dublaj alternativ + reflecție

CHEIE

Dacă elimin contribuția celeilalte discipline și sarcina rămâne neschimbată, interdisciplinaritatea este probabil doar declarativă.

14

DIGITAL, IA ȘI DREPTURI DE AUTOR

Instrumentele digitale extind posibilitățile de expresie, dar cer trasabilitate, selecție și responsabilitate.

Programa recomandă integrarea aplicațiilor audio, a colajelor sonore, podcasturilor, videoclipurilor și altor produse. În același timp, menționează explicit indicarea surselor, fragmentele scurte și bibliotecile libere de drepturi. Aici apare o oportunitate reală de alfabetizare digitală și culturală. **Utilizarea inteligenței artificiale este propusă ca extensie metodologică posibilă, nu ca cerință explicită a programei. Ea poate fi valorificată numai dacă păstrează vizibilă contribuția elevului, verificarea informației și respectarea drepturilor de autor.**

UTILIZARE	CE FACE ELEVUL	CONTROL
editare audio	montează și justifică deciziile	produsul păstrează intenția muzicală
resurse online	selectează versiuni și identifică interpretul/sursa	proveniența și adecvarea sunt verificate
IA – documentare	obține piste, apoi verifică	surse reale și date corecte
IA – creație	folosește sugestii ca material de lucru	contribuția personală rămâne vizibilă
publicare	menționează surse și respectă condițiile de utilizare	licențe/condiții de utilizare drepturi și date personale

FORMULĂ

IA poate produce o variantă; elevul trebuie să producă o alegere artistică și o judecată.

LIMITĂ

Un produs digital spectaculos nu este automat un produs muzical bun. Evaluarea trebuie să păstreze criteriile disciplinare: intenție, coerență, expresivitate, selecție, reflecție.

15

CUM FOLOSESC EVALUAREA CA SĂ PRODUC ÎNVĂȚARE?

Într-o disciplină practică și artistică, variabilitatea instrumentelor este o condiție de validitate.

PRINCIPIU

Evaluarea se încheie nu cu nota, ci cu o decizie.

TIP	ROL	EXEMPLU
evaluarea învățării	sinteză / certificare	moment artistic, proiect final, portofoliu selectiv
evaluarea pentru învățare	dovezi folosite pentru ajustare	interpretare V1 → feedback → V2
evaluarea ca învățare	dezvoltarea judecății proprii	jurnal de audiție, autoevaluare pe criterii

DOVADĂ	CRITERII POSIBILE	FEEDBACK
interpretare	intenție, coerență, tempo/dinamică/frazare, progres	un singur aspect focalizat + reluare
jurnal de audiție	precizie, termen muzical, exemplu sonor, argument	ce este susținut / ce rămâne generic
proiect	intenție, surse, coerență, contribuție, revizuire	feedback intermediar, nu doar la final
produs digital	criterii muzicale + surse + etică	nu penalizăm lipsa efectelor sofisticate
colaborare	ascultare, sincronizare, asumarea rolului	reflecție individuală în produsul de grup

Feedbackul util în Educație muzicală

SLAB	MAI UTIL	DE CE
„Mai expresiv.”	„În fraza a doua ai păstrat aceeași intensitate, deși vrei să crești tensiunea. Încearcă o creștere graduală și compară cele două versiuni.”	arată ce poate fi schimbat
„Argumentează.”	„Ai spus că versiunea B este mai tensionată. Indică momentul în care tempo-ul sau dinamica produce acest efect.”	leagă opinia de dovadă sonoră
„Proiect frumos.”	„Montajul este coerent. Explică de ce ai ales acest fragment sonor pentru imaginea finală și menționează sursa.”	păstrează criteriul muzical și etic
„Nu e corect.”	„Ai identificat stilul, dar exemplul pe care îl invoci nu se aude în fragmentul ales. Reascultă și caută un indiciu sonor verificabil.”	lasă elevului munca de revizuire

EVALUARE COLEGIALĂ

Nu înseamnă că elevii își dau note. Înseamnă că folosesc aceleași criterii pentru a observa, formula feedback și învăța să judece calitatea unei interpretări sau a unui produs.

16

DE LA PROGRAMĂ LA CLASĂ: TREI MICROSECVENȚE

Exemple compacte care arată relația dintre intenție, repertoriu, activitate, dovadă și feedback.

Microsecvența 1 — Aceeași melodie, două intenții

ELEMENT	PROPUNERE
CS	1.1, 3.1
Întrebare	Cum schimbă tempo-ul, dinamica și frazarea mesajul aceleiași melodii?
Activitate	grupurile interpretează aceeași secvență în două variante deliberate; colegii identifică diferențele
Dovadă	două interpretări + 3 propoziții despre alegerile făcute
Feedback	„Intenția este clară în dinamică; tempo-ul rămâne însă aproape identic. Decide dacă îl păstrezi intenționat sau îl modifici și explică de ce.”
Transfer	compararea a două interpretări profesionale ale aceleiași lucrări

CE ILUSTREAZĂ

Elementele de limbaj muzical sunt instrumente de expresie, nu o listă de definiții.

Microsecvența 2 — Barocul: ce se poate auzi dintr-o epocă?

ELEMENT	PROPUNERE
CS	2.1, 3.1
Întrebare	Cum poate muzica barocă să exprime ceremonialul, contrastul și ideea de reprezentare?
Repertoriu	două fragmente contrastante, selectate de profesor din lista orientativă sau din alte surse adecvate
Activitate	prima audiție fără context; apoi context scurt; reaudiție pe criterii: timbru, dinamică, contrast, efect de ansamblu
Dovadă	jurnal «Înainte / după context» + un argument cu exemplu sonor
Feedback	„Contextul este corect, dar argumentul nu arată ce auzi. Adaugă momentul în care contrastul dintre grupuri/registre susține ideea ta.”
Interdisciplinaritate	istorie / arte vizuale: putere, spațiu, ceremonial

Microsecvența 3 — Răspuns creativ la o audiție

ELEMENT	PROPUNERE
CS	1.2, 2.2, 3.2
Întrebare	Cum pot transforma impresia unei lucrări într-un produs propriu fără să o copiez?
Activitate	alegere între colaj vizual-sonor, recitare cu acompaniament, mini-podcast, improvizație, suport sonor pentru un clip mut
Condiții	60–90 secunde; intenție formulată; maximum 2–3 surse; sursele menționate; versiune intermediară
Dovadă	produs + 4–5 rânduri / 30 secunde de explicație despre alegeri
Feedback	colegii identifică ce percep; autorul compară cu intenția; revizuire
Alternativă fără digital	percuție corporală, voce, obiecte sonore, colaj vizual, lectură ritmată

CE ILUSTREAZĂ	Tehnologia este una dintre căi, nu condiția creației. Intenția artistică și reflecția rămân criteriile esențiale.
---------------	---

17

ÎN LOC DE CONCLUZII

Întrebări pentru propria proiectare

- Ce experiență muzicală reală trăiește elevul în această unitate?
- Ce va putea face la final, dincolo de a reproduce informații despre o epocă?
- Ce achiziție de gimnaziu folosesc și ce dovadă am că este disponibilă?
- Elementele de limbaj sunt folosite funcțional sau redevin lecție teoretică?
- Am oferit suficient timp pentru reaudiție?
- Elevul poate susține o opinie cu un exemplu sonor?
- Repertoriul este adecvat clasei și intenției, nu doar preferințelor mele?
- Interpretarea permite participarea elevilor cu niveluri muzicale diferite?
- Interdisciplinaritatea aduce o contribuție reală la înțelegere?
- Produsul creativ are intenție, criterii și proces de revizuire?
- Tehnologia aduce o posibilitate expresivă sau doar schimbă suportul?
- Drepturile de autor și sursele sunt tratate ca parte a educației culturale?
- Ce dovadă obțin, ce feedback ofer și când îl poate folosi elevul?
- Cum folosesc cele 25% pe baza nevoilor și resurselor reale ale clasei?

AUTOOBSERVARE

În această unitate, cine a ascultat activ? cine a ales criteriul?
cine a produs interpretarea sau creația? cine a argumentat? cine
și-a revizuit decizia după feedback?

18

DOCUMENTE DE REFERINȚĂ ȘI ANEXĂ

Sursele utilizate și trimiterea către instrumentul editabil de planificare.

Documente curriculare și metodologice

- Ministerul Educației și Cercetării. (2025). Programa școlară pentru disciplina Educație muzicală, clasele a IX-a și a X-a, trunchi comun (TC); curriculum de specialitate (CS), Anexa nr. 40 la OMEC nr. 6930/19.12.2025.
- Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului. (2004). Programă școlară pentru clasa a IX-a – Educație muzicală. Anexa nr. 1 la OMECT nr. 3458/09.03.2004.
- Ministerul Educației Naționale. (2017). Programa școlară pentru disciplina Educație muzicală, clasele a V-a–a VIII-a. Anexă la OMEN nr. 3393/28.02.2017.
- Ministerul Educației și Cercetării – Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare. (2026). Standarde naționale de evaluare asociate disciplinei Educație muzicală, învățământ gimnazial, clasele a V-a–a VIII-a, Anexa nr. 9.
- Ministerul Educației – Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație. (2021). Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX-a în anul școlar 2021–2022. Disciplina Educație muzicală.
- Ministerul Educației. (2023). Profilul de formare al absolventului, aprobat prin OME nr. 6731/2023.

ANEXĂ

PLANIFICAREA CU SENS – EDUCAȚIE MUZICALĂ, CLASA a IX-a, TC, 2026–2027. Registrul Excel conține două variante de planificare, pentru 0,5 ore și pentru 1 oră/săptămână.

Despre Reperele 2021

Documentul din 2021 rămâne util pentru proiectare, continuitate, diagnoză, activități de învățare și integrarea tehnologiei. Nu se preiau însă automat competențele și exemplele construite în raport cu programa din 2004; acestea se realiniază la cele 3 CG și 6 CS din 2025.

NOTĂ PRIVIND REALIZAREA DOCUMENTULUI

TRANSPARENȚĂ

Prezentul material a fost elaborat cu sprijinul unui asistent bazat pe inteligență artificială, utilizat ca instrument de documentare, structurare, redactare și revizuire, cu respectarea cadrului legal aplicabil și a regulilor privind elaborarea materialelor educaționale. Conținutul final a fost analizat, selectat, adaptat și validat în cadrul procesului de elaborare, constituind un produs original. Drepturile asupra formei finale a materialului aparțin Ministerului Educației și Cercetării – Centrului Național pentru Curriculum și Evaluare (MEC–CNCE).

Reperete metodologice au caracter orientativ și nu limitează autonomia profesională a cadrului didactic. Programa școlară și actele normative în vigoare reprezintă referința obligatorie pentru proiectare și aplicare.